

Ще дві частини декорацій – руки блазня. Одна – «Ліндау» (за назвою містечка, з боку якого її зведено), інша – «Брегенц». Рука «Ліндау» має 11,5 метрів у довжину, до кінчика середнього пальця. На її установку знадобилося десять місяців – від креслень до виготовлення та монтування на Боденському озері. Рука «Брегенц» тримає повітряну кулю, яка у кульмінаційний момент вбивства Джильди, злітає в небо разом з артистами.

Сценографія приголомшує. Вона несподівана, образна, дієва... Дає режисерові необмежені можливості. Сценограф і він же режисер Філіп Штельцл (в співавторстві з Хайке Фолльмер).

Для акторів працює система страховок (адже артистам доводиться виконувати найскладніші трюки).

Цього літа «Ріголетто» на фестивалі в Брегенці подивилися понад двадцять тисяч глядачів. Одна постановка Боденського фестивалю триває два сезони). А у наступному сезоні 2021-2022 над Альпами лунатимуть арії «Мадам Батерфляй» Джакомо Пуччіні.

Шаповал А.,

студентка II курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»

Науковий керівник: Сидоренко А.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

КОМУНІКАЦІЇ БІБЛІОТЕК В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Цифрові технології й цифрова техніка є невід'ємною частиною сучасного світу, вони впроваджуються в усі сфери життя суспільства. Узагальнено це називається цифровізацією. Саме вона визначає напрям і зміст науково-технічного прогресу, соціальних перетворень.

Цифрові технології підвищують ефективність бібліотечної діяльності шляхом забезпечення принципово нового рівня створення, узагальнення, поширення та використання інформації і знань.

Активізація процесу переходу бібліотечних установ до нових технологій, організаційних рішень, обумовлена зростаючими суспільними запитами. В першу чергу це стрімке збільшення суспільного попиту на інформацію задля процесу суспільного розвитку.

Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ в умовах цифрової економіки стали виступати предметом вивчення вітчизняних і закордонних дослідників, зокрема, В. Горовий Л. Ковальська, Л. Костенко,

К. Лобузін, О. Мар'їна, О. Онищенко, Н. Ревякіна, Я. Шрайберг, А. Чекмар'єв та ін.

Традиційно бібліотека виконує функції інформаційного хабу, куди стікаються всі інформаційні потоки в суспільстві для їх подальшого перерозподілу відповідно до потреб користувачів. Урізноманітнення соціальних структур і їх підсистем потребує підвищення якості надання бібліотечних інформаційних послуг, забезпечення комплексного, багатоаспектного підходу до вирішення інформаційних задач. І тут набирають ваги електронні новітні технології безмежного розширення соціальних зв'язків користувачів, а бібліотеки виконують роль інформаційного супроводу цих зв'язків [2, с. 222].

Протягом століть бібліотеки виконують функцію комунікаційної навігації у безкрайньому масиві інформації. Особливо це видно сьогодні, коли незалежно від принципу власності інформації бібліотека відходить від моделі «володіння інформацією» і формує новий формат свідомості «доступ до інформації» [3].

Проте бібліотеки цифрової епохи – це не тільки збір, обробка, використання електронних ресурсів, місце виходу у світову інформаційну мережу – Інтернет. Поряд із цифровою інформаційною продукцією у ній зберігаються рукописи, книги, газети, журнали та інші традиційні бібліотечні фонди.

Сучасний рівень розвитку технологій електронних бібліотек забезпечує досить широку варіативність їх практичних реалізацій. Проект Бібліотеки Конгресу США World Digital Library спрямований на надання через мережу Internet важливих першоджерел культур всього світу, включаючи рукописи, карти, рідкісні книги, музичні партитури, музику, фільми, гравюри, фотографії, архітектурні креслення та інші матеріали (WDL). Основними принципами взятими на озброєння при створенні WDL, були: якісний бібліографічний опис для всіх цифрових об'єктів, переклад описів на мови країн-учасниць проекту, високоякісні зображення, формування ключових слів до цифрових об'єктів за єдиною методикою, контроль якості інформаційних послуг [8].

Проект The European Library є своєрідним консорціумом національних бібліотек Європи, в якому беруть участь 48 бібліотечних установ (TEL). Ця система передбачає централізоване зберігання метаданих і децентралізоване зберігання цифрових об'єктів. Система розрахована не тільки на збір інформації щодо електронних ресурсів. У центральному індексі системи збирається інформація про всі бібліографічні записи, що зберігаються в електронних каталогах національних бібліотек. Якщо в записі є посилання на цифровий об'єкт, то така інформація також передається [7].

Процес інтеграції України до The European Library розпочався в 2008 р., коли Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського стала учасником проекту FUMAGABA, фінансованого Швейцарським агентством з питань розвитку та співробітництва (NBU). Інформаційні ресурси України представлені в TEL двома колекціями НБУ імені В. І. Вернадського

«Реферативна база даних української наукової літератури» та «Повнотекстова база даних української наукової літератури» [4].

Головним завданням для сучасної бібліотеки є інформаційне забезпечення життєдіяльності суспільства в цілому і кожного читача окремо. Бібліотека, яка хоче відповідати вимогам плюралістичного суспільства, має поєднувати, гармонізувати в собі всі види інформаційних ресурсів на всіх видах носіїв інформації. Бібліотечний сервіс дедалі більше зосереджуватиметься навколо задоволення індивідуальних інформаційних потреб читачів.

Інтегрований індивідуальний сервіс, насамперед дистанційний, стає головним напрямом діяльності бібліотеки. Значення її інформаційної функції зростає. Це, у свою чергу, викликає необхідність систематичного вивчення того, як сучасна людина сприймає, освоює, використовує інформацію.

У багатьох європейських країнах створюються національні лінгвістичні корпуси, які включають оцифровані варіанти всіх видів оригінальних рукописних і друкарських текстів. Вони існують при різних мовознавчих центрах, хоча за означенням мають бути при головних бібліотеках відповідних країн. Якщо їх систематично поповнювати електронними копіями сучасних друкованих видань і текстами, що створюються тільки в електронній формі, то буде створено найбагатший інформаційний масив. Національний цифровий корпус повних текстів – ідеал фонду, до якого повинні прагнути всі бібліотеки, що претендують на роль загального або галузевого інформаційного центру країни

Адаптація вітчизняних бібліотек до нової технологічної парадигми відбувається із запізненням. Їх цифрова модернізація «ущільнена» у часі й ускладнюється через циклічне загострення ключових проблем законодавчого, техніко-технологічного, матеріально-технічного, методичного характеру. Це пояснюється, з одного боку, усталеністю та професійним консерватизмом бібліотечної сфери діяльності, а з іншого – тривалою системною управлінською кризою та незавершеністю трансформаційних й інноваційних змін у галузі. Відстає комп'ютеризація традиційних видів бібліотечної діяльності: комплектування, систематизації, каталогізації, організації фондів, абонементної справи, книгообміну, збереження фондів, обслуговування читачів, зокрема у приміщенні самої бібліотеки.

Нині бібліотечна діяльність розвивається за інноваційними напрямами з використанням різноманітних креативних форм роботи з користувачем, в тому числі і соціальних медіа. З'явилися такі нові форми соціальної комунікації, як бібліофреш, айс-стопер, літературний пінг-понг, бібліоквест, флешмоб, буккросинг, буктрейлер, квартирник, бібліобус та інші форми роботи бібліотеки.

Бібліотеки створюють комунікацію з користувачем за допомогою інформаційного інструментарію: сайтів, репозитаріїв, зведених електронних каталогів та інших ресурсів, надають послуги віртуальної довідкової служби, організують доступ до зовнішніх електронних ресурсів, пропонують послуги замовлення літератури через мережу Internet та багато іншого. Цифрова модель

бібліотеки допускає віддалених користувачів до бібліотечних послуг на рівні з читачами, які працюють з інформацією безпосередньо в стінах бібліотеки [6].

Інформаційні бібліотечні системи впроваджують електронний каталог. За допомогою сайту здійснюється звернення до основних ресурсів: електронного каталогу, електронної бібліотеки, віртуальних виставок тощо. Сайт є необхідним компонентом бібліотеки, який забезпечує зв'язок між різнорідними інформаційними ресурсами бібліотеки і ресурсів за межами її структури. Однією з найпоширеніших і вже традиційних наочних форм популяризації книги і читання на сайтах бібліотек є віртуальні виставки для інформування користувачів про нові надходження до фондів [4]. Соціальні мережі дозволяють оперативно повідомляти останні новини про важливі події, анонсувати оголошення про черговий захід, викладати медіа-інформацію про життя та функціонування закладу, обмінюватися думками, проводити опитування тощо.

Хоча цифровізація вже у всіх сферах життєдіяльності, не варто знищувати після оцифрування всі паперові бібліотечні й архівні фонди. Їх реалізація призвела б до значних втрат і складнощів у зберіганні та освоєнні історичної національної і світової наукової і культурної спадщини.

Отже, важливим завданням бібліотек є необхідність вписатися в цифрове середовище [5], перетворитися в установу з властивостями інформаційно-аналітичного центру, сучасного хабу; створенням нових сегментів соціальної взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Брофи П. Оценка деятельности библиотек: принципы и методы / пер. с англ. А. И. Земскова. М. : Омега-Л, 2009. 357 с.
2. Горовий В. Бібліотеки оновлюваного суспільства: деякі тенденції та особливості розвитку. Бібліотечна планета. 2006. № 3. С. 27-30. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bp_2006_3_13.
3. Мар'їна О. Бібліотеки та соціальні медіа: технологія взаємодії. Вісник Книжкової палати. 2012. № 8. С. 19-21.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua/ (дата звернення: 01.03.2020).
5. Онищенко О. С. Бібліотеки в цифровому середовищі: курс на індивідуальний інтегрований сервіс. URL: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/201910_artilces_field_dopmat_files/conf_onychenko_2019.pd (дата звернення 2.03.2020)
6. Ревякина Н. С. Традиционные и инновационные виды библиотечного сервиса. Kant. 2015. № 4 (17). С. 69-73.
7. The European Library (TEL). Netherlands. URL: www.search.theeuropeanlibrary.org/portal/ru/index.html (Last accessed: 01.03.2020).
8. World Digital Library (WDL). Paris. URL: www.wdl.org/ru (Last accessed: 01.03.2020).